

Atzmonaffären

Som framgick av föregående nyhetsbrev kritiserade SKMA det faktum att två socialdemokratiska organisationer, Broderskapsrörelsen och ABF, tillsammans med Fib-Kulturfront i mars 2007 bjöd in den internationellt uppmärksammade antisemiten Gilad Atzmon till ett seminarium om Irak, Palestina och Afghanistan. I Expressen uppmanade SKMA:s ordförande Jesper Svartvik den socialdemokratiska partiledningen att tydligt ta avstånd från sidoorganisationernas agerande. Något avståndstagande har emellertid inte kommit. Istället har situationen förvärrats genom att Broderskap och ABF Stockholm i sak försvarat Atzmons politiska budskap.

SKMA menar att Atzmonaffären är allvarlig. Den utgör ännu en bekräftelse på att antisemitism även attraherar vissa miljöer i den politiska mittfåran och den visar åter igen att antijudiska yttringar eller försvar för dylika yttringar ytterst sällan frambringar protester från demokratiska eller så kallat antirasistiska opinioner. Det stöd som Atzmons propaganda nu får påminner därigenom på flera sätt om reaktionerna på Radio Islam, Jan Bergman och Lars Hillersberg. Med hänvisning till ”kritik mot Israel” rättfärdigas också denna gång naken antisemitism. Det finns således anledning att mer utförligt redogöra för Atzmondebatten.

Internationellt känd antisemit

När Gilad Atzmon inbjöds till Stockholm våren 2007 hade hans antisemitiska propaganda under en längre tid uppmärksammats internationellt. I brittiska Times belyste journalisten David Aaronovitch i en artikel den 28/6 2005 Atzmons yttranden om judiska världskonspirationer och nära band till andra kända judehatare och Förintelseförnekare. Oliver Kamm, kolumnist i Times som vid flera tillfällen kommenterat Atzmons politiska verksamhet, beskriver honom som en ”högljudd antisemitisk demagog” (se flera texter om Atzmon på [\[oliverkamm.typepad.com/blog/\]\(http://oliverkamm.typepad.com/blog/\)\). Engage, en brittisk webbsida som drivs av en demokratisk vänster, har under lång tid dokumenterat Atzmons judefientliga propaganda \(<http://www.engageonline.org.uk/home>\). Även tyska medier har uppmärksammat Atzmons extremism och ”historierevisionism” \(se t ex Ruhr-Nachrichten, 29/11, 2005\). I samband med Atzmons Sverigebesök påpekade Sydsvenska Dagbladet i en ledare att denne var känd som ”rabi antisemit” och uppmanade Mona Sahlin ”att fråga sig vad som rör sig i den egna rörelsen” \(18/3 2007\).](http://</p></div><div data-bbox=)

SKMA:s kritik

I Expressen den 22/3 2007 redogjorde SKMA:s ordförande Jesper Svartvik för flera av de antisemitiska teman som återkommer i Atzmons agitation. Ett centralt sådant är bilden av judisk omnipotens och den därmed sammanhängande myten om den judiska världskonspirationen. Svartvik hänvisade bland annat till Atzmons påstående att det är oviktigt huruvida *Sions vises protokoll* – det ökända falskariet som 1903 framställdes av den tsarryska hemliga polisen – är en förfälskning eller ej eftersom verkligheten bekräftar den bild ”protokollen” målar upp. Med Atzmons ord: ”Den amerikanska judenheten gör debatten om huruvida ‘Sions vises protokoll’ är ett äkta dokument eller en snarare en förfälskning irrelevant.” Det relevanta är att ”amerikanska judar (i verkligheten sionister) faktiskt kontrollerar världen”.

Svartvik citerade också påståendet att judar ”kontrollerar den allmänna opinionen i Amerika, kulturellt, medialt och finansiellt” och återgav Atzmons definition av sionismen som en rörelse vars syfte är ”att fullända omvandlingen av världskatastrofer och mänskligt lidande till judisk profit”. Vidare påpekade SKMA:s ordförande att Atzmon avfärdar den etablerade historieskrivningen av folkmordet på Europas judar som en ”religion” för att istället uttrycka sympati för nazister som förnekar Förintelsen. Svartvik

påtalade slutligen att Atzmon höll judar ansvariga för antisemitismen, upprepade den uråldriga beskyllningen att ”judarna” dödat Jesus och betecknade Israel som en nazistisk stat som måste försvinna.

Att två organisationer knutna till Sveriges största parti ”inbjuder kända antisemiter och därmed sanktionerar deras budskap är utan tvekan djupt oroväckande”, skrev Svartvik och uppmanade den socialdemokratiska parti-ledningen att tydligt ta avstånd från Broderskaps och ABF:s agerande.

Broderskap försvarar Atzmons budskap

I sin artikel noterade Svartvik att det inte var helt överraskande att Broderskapsrörelsen deltog i lanseringen av Atzmon i Sverige. Han pekade på en rad omständigheter som indikerar att organisationens förhållningssätt till antisemitism och staten Israel är djupt problematisk. Här nämndes Broderskaps nära, och av den socialdemokratiska partiledningen hårt kritiserade, samarbete med extrema islamister, deras inbjudan av Azzam Al-Tamimi 2005 – en radikal islamist som förordar självmordsterror mot civila israeler uppmanar till utplåning av Israel – samt den tidigare ordföranden Evert Svenssons rekommendation av Israel Shamirs antisemitiska bok *Blommor i Galiléen*.

Denna bild bekräftades av Broderskaps replik. I Expressen den 27/3 förklarade Broderskaps internationelle sekreterare Ulf Carmesund att Atzmons politiska budskap endast innebar kritik mot Israel, någon antisemitism förekom överhuvudtaget inte. ”Atzmon är kritisk till staten Israels politik och judiska organisationer som stödjer staten Israels politik i alla judars namn”, skrev Carmesund. ”Hans kritik riktar sig mot den politik och ideologi som leder till folkrättsbrott, inte mot det judiska.”

Carmesund meddelade också att Atzmon var jude och därför omöjlig kunde vara antijudisk: ”Gilad Atzmon är själv jude, och när Svenska kommittén mot antisemitism börjar kalla judar för antisemiter så finns det risk att man urholkar begreppet antisemit på allt rimligt innehåll, och därmed gör man kampen mot antisemitismen en stor otjänst.” Carmesund nekade även till att Evert Svensson genom sin rekommendation av Israel Shamirs bok skulle ha förordat en antisemitisk bok – ett

påstående som måste tolkas som att Broderskaps ledning inte uppfattar Shamirs skrift som antijudisk. (I sin artikel påstod Broderskaps internationelle sekreterare även att seminariet arrangerats av ABF och Fib-Kulturfront, medan den egna delaktigheten endast bestod i att Carmesund agerat moderator. Detta strider mot den information som gavs på Broderskaps egen webbsida. Den 18/3 annonserades där Atzmon-seminariet och som arrangörer angavs Fib-Kulturfront, ABF och Broderskapsrörelsen.)

På ett likartat sätt svarade senare Johan Peanberg, talesman för ABF Stockholm. På Fib-Kulturfronts webbsida skrev han den 26/3: ”Att anklaga judiska debattörer som är kritiska till staten Israels politik för att vara judehatare är inte bara omoraliskt utan djupt ohederligt, och ökar inte förtroendet för Svenska kommittén mot antisemitism”. (På sin blogg använde Ulf Bjereld, styrelseledamot i Broderskap, samma argument för att rentvå Atzmon från antisemitism: ”För mig blir det absurt när man anklagar en jude för att vara antisemit”. Se kommentar under inlägg 16/3 2007 på <http://ulfbjereld.blogspot.com>.)

Atzmon om ”judiskhet”

Varken Broderskaps eller ABF:s talesmän försökte i sina kommentarer förklara på vilket sätt frammanandet av en judisk världs-konspiration, referenserna till *Sions vises protokoll* som ett potentiellt äkta dokument, ifrågasättandet av Förintelsen, hyllandet av nazistiska historieförfalskare och anklagelser om Kristusmord utgör kritik mot Israel. Inte heller förklarade de varför ett antisemitiskt yttrande skulle upphöra att vara antisemitiskt om det yttrades av en jude. Ingen av dem informerade heller sina läsare om att Atzmon ständigt i sina texter och intervjuer poängterar att han, därför att han anser att ”judiskhet” eller ”judisk mentalitet” är något inherent ondskefullt och destruktivt, definierar sig som icke-jude.

I en intervju med Fib-Kulturfronts Lasse Wilhelmsson klargjorde Atzmon: ”Jag är inte jude, jag är en före detta jude” (<http://altahrir.blogspot.com/> 19/3 2006). Atzmon är också mycket tydlig med att det inte är Israels politik utan en föregiven ”judiskhet” och ”judisk mentalitet” som står i centrum för hans ”analys”. Även på seminariet i Stockholm

underströk han detta: ”det är judiskheten som intresserar mig”. Med ”judiskhet”, förtydligade han, åsyftades en ”ideologi eller åtminstone en mentalitet” (Atzmon, ”From Guilt to Responsibility”). I Wilhelmsons intervju förklarade Atzmon att ”judisk mentalitet” med ett ord kunde definieras som ”herravälde”.

Den 28/3 införde Expressen en replik av Gilad Atzmon. Denne beskrev sig som ”antisemit och hängiven humanist” och betecknade sin politiska verksamhet som ”kulturkritik” och ”identitetspolitik”. Påståendet att hans texter skulle förmedla antisemitism avfärdade han som ”sionistisk” propaganda. Atzmon framförde än en gång sin uppfattning att det var oklart och irrelevant huruvida *Sions vises protokoll* var äkta eller inte. Det är ”sionister”, skrev han, som ”envisas med att dra oss ned i en ändlös debatt om huruvida protokollen är autentiska”. Skälet därtill sades vara att avleda uppmärksamheten från den ”anglo-amerikanska” politikens drivkrafter, att dölja att USA opererar på ”ett sionistiskt uppdrag”.

SKMA:s svar

SKMA:s ordförande Jesper Svartvik kommenterade inläggen om Atzmon i Expressen den 2/4. Svartvik påpekade att Broderskaps försvar för Atzmons propaganda och förnekande av att denna skulle innehålla antijudiska inslag förvärrat situationen. När det gäller påståendet att Atzmon var jude och därför inte kunde hysa fördomar mot judar skrev Svartvik:

Nu beskriver sig visserligen Atzmon som ’f.d. jude’, men då argumentet ständigt upprepas av grupper som gärna skjuter fram antisemitiska judar som alibin måste självklarheter emellanåt påpekas: huruvida ett yttrande är antisemitiskt har inget med budbärarens identitet att göra. På samma sätt som homosexuella kan hata homosexuella och kvinnor vara kvinnohatare kan judar vara antijudiska. Historien uppvisar en lång rad judiska judehatare. Atzmon hämtar t.ex. inspiration från Otto Weininger, som hatade såväl judar som kvinnor.

Än allvarligare än detta argument, underströk Svartvik, var dock Broderskaps påstående att Atzmon i sina texter endast kritiserat Israels

politik och judiska organisationer som stöder denna politik. Hade så varit fallet, poängterade han, hade det inte funnits någon som helst anledning för SKMA att kritisera Atzmons deltagande i seminariet. Svartvik påpekade att Atzmons huvudintresse är något helt annat och summerade på följande sätt dennes tankevärld och politiska budskap:

”Judiskhet” är för honom synonymt med ”sionism”. Och Atzmons ”sionism” har mycket litet gemensamt med judisk nationalism – en företeelse som självfallet kan kritiseras på samma grunder som annan nationalism – utan motsvarar till punkt och pricka hjärnspöket ”den judiska världskonspirationen”.

”Sionismen”, förklarar Atzmon, ”är ett globalt nätverk”, den är ”en klanliknande politisk inrättning som systematiskt hotar vår planet”. Dess syfte är ”att fullända omvandlingen av världskatastrofer och mänskligt lidande till judisk profit”. Alltsomoftast kastas dock de förskönande omskrivningarna överbord. Det är irrelevant, skriver Atzmon, huruvida ”’Sions vises protokoll’ är ett äkta dokument eller snarare en förfalskning” eftersom ”amerikanska judar (i verkligheten sionister) faktiskt kontrollerar världen”, ”den judiska sammansvärjningen för att styra Amerika är nu intensivare än någonsin”.

När Atzmon i en intervju blir ombedd att definiera ”judisk mentalitet” svarar han: ”letar vi efter ett enda ord skulle jag föreslå herravälde”. Judar, skriver han i ett annat sammanhang, har ”en identitet som inte går att förena med humanitetens idé”. Också dessa påståenden tillhör sedan länge antisemitismens kanon. Atzmon öser även ur denna källa när han gång på gång anklagar judarna för att vara kristusmördare – ”judarna var skyldiga till Jesu död”, ”det är dags att de ber om ursäkt för att de dödade Jesus” – liksom när han hävdar att judar själva bär skulden för judehatet.

Den inom historievetenskapen etablerade synen på Förintelsen avfärdar han som ”Holocaust-religion”. Sympatierna går i stället till de nazister som förnekar folkmordet, av Atzmon kallade ”nya historiker”. David Irving och andra revisionister, meddelar han, eftersträvar

”en empiriskt grundad” förståelse baserad på ”rättsmedicinska bevis”.

När det gäller staten Israel sluter Atzmon upp bakom den linje som företräds av den iranska regimen: ”Jag tenderar att hålla med president Ahmadinejad. I mina artiklar och intervjuer ifrågasätter jag ständigt den judiska statens rätt att existera.” Israel förkroppsligar enligt Atzmon en djävulsk ondska som måste förgöras: ”Israel är inget annat än ondska för onskans egen skull”. Atzmon manar oss att ”medge att Israel snarare än Nazityskland representerar den ultimata onskan.”

Svartvik konstaterade att Atzmons etikettering av sig själv som ”humanist och antirasist” saknar betydelse: ”Det har samma värde som när Radio Islam betecknar sig som ’antirasistisk’ och ’Israelkritisk’”.

Med hänvisning till Broderskaps förhållningssätt skrev Svartvik: ”Atzmonskandalen blottlägger en politisk miljö i vilken gränslinjen mellan Israelkritik och antisemitism snabbt tycks vara på väg att suddas ut. Att detta sker i en socialdemokratisk organisation och att partiets ledning av allt att döma inte ser någon anledning att agera är djupt beklagligt.” Han påminde också om att legitimering av extremism och fördomar står ”i strid med socialdemokratins traditioner”.

Atzmon bekräftar fördomar

Den 5 april publicerade Expressen en ny replik av Atzmon. Denne hänvisade nu till undersökningar på Internet och till amerikanska forskare som James Petras, John Mearsheimer och Steven Walt och påstod att dessa stödde de uppfattningar han själv torgfört. Atzmon förklarade vidare att judefientlighet knappast existerade: ”Jag tror allvarligt att anti-semitismen i huvudsak växer och frodas i sionistens fantasi”. SKMA:s kritik mot honom utgjorde i själva verket ”ett blint stöd för sionismen och Israel”.

Atzmon hävdade också att SKMA i redogörelsen för hans antijudiska budskap hittat på, felciterat och citerat ur sitt sammanhang. Några exempel på att så var fallet gavs dock inte. Atzmon försökte visserligen tillbakavisa påståendet att han utpekade ”judarna” som skyldiga till Jesu död,

men bekräftade endast att han gjorde just detta. ”Så här lyder min originaltext”, skrev Atzmon och citerade bland annat följande utsagor ur en av sina artiklar: ”Judarna var ansvariga för mordet på Jesus, som förresten själv var en palestinsk jude.” ”Hur kommer det sig att judarna, som gång på gång kräver att den kristna världen ska be om ursäkt för sin inblandning i gångna förföljelser, aldrig har tänkt att det är på tiden att de ber om ursäkt för att ha dödat Jesus?”

SKMA: Därför är s-ledningens tystnad så allvarlig

Den 15 maj införde Expressen en slutreplik av Jesper Svartvik. Han konstaterade att Atzmon i sin sista artikel inte tillfört något nytt, utan endast förvrängt och förtigigt vad han skrivit i andra sammanhang eller bekräftat hållningar som SKMA belyst. I ett stycke som av utrymmesskäl ströks från den publicerade artikeln kommenterade Svartvik Atzmons försök att legitimera sina konspirationsteorier med hänvisning till vad vissa amerikanska forskare och debattörer skrivit:

Atzmons annars så rättframma tal om ”den judiska konspirationen” ersätts nu med hänvisningar till opinionsundersökningar på Internet (!) och tre (!) amerikanska professorer, vilka påstås bevisa att ”sionister och judiska lobbygrupper styr amerikansk utrikespolitik”. Nynazistiska grupper, vissa konservativa kretsar samt delar av vänstern och New Age-världen har tagit John J. Mearsheimers och Stephen M. Walts starkt kritiserade och djupt problematiska arbetspapper om ”Israellobbyn” till intäkt för sin tro på ”judiska” sammansvärjningar. Att den ofta konspiratoriskt lagde Israel- och USA-kritikern Noam Chomsky har avfärdat deras tes har av Atzmons tredje kronvittne, James Petras, förklarats med att Chomsky är jude och därför är blind inför ”den egna etniska gruppens roll”. Vad Chomsky faktiskt sagt och står för spelar plötsligt ingen roll. Han är ju jude. Det är i sådant grumligt vatten som Atzmon och hans gelikar fiskar.

Svartvik underströk i Expressen att det principiellt intressanta men också mest

oroväckande med Atzmonaffären är det faktum att hans budskap ”attraherar vissa miljöer inom socialdemokratien.” Han presenterade följande tankeexperiment:

Låt oss anta att någon skulle hävda att det är ”kinesiskheten” som är roten till den pågående exploateringen av naturtillgångar som Kina idag bedriver utan hänsyn till människor eller miljö. Eller låt oss anta att någon annan menar att det är i den afrikanska ”identiteten” och ”kulturen” som vi bör söka orsakerna till förtrycket, våldet och mass- eller folkorden i Kongo, Rwanda och Zimbabwe. Förhoppningsvis skulle ingen ta en sådan person på allvar utan tvärtom känna igen och fördöma det rasistiska budskapet. På samma sätt får vi hoppas att de avfärdas som hävdar att det är den muslimska ”identiteten” som ligger bakom självmordsbombare och stridigheterna i Irak mellan sunniter och shiiter, och att ”arabiskheten” utgör förklaringen till massförbrytelse i Darfur och även till arabvärldens svårigheter att frigöra sig från diktaturer och förtryck. Dessa uppfattningar ska givetvis inte bemötas med förståelse och stöd utan i stället hänföras till de islamfientliga respektive antiarabiska skrymslen där de hör hemma.

Atzmoms påståenden om ”judiskhet” möttes emellertid möttes av helt andra reaktioner, konstaterade Svartvik:

Tvärtom applåderas han av Broderskap och ABF Stockholm, trots att det är uppenbart att det inte är konflikten mellan israeler och palestinier som är det centrala för honom utan i stället den med ovannämnda exempel jämförbara essentialistiska och demoniska konstruktionen av judar och ”judiskhet”. Atzmoms konstruktion av denna ”judiskhet” är på intet sätt originell utan överensstämmer med den historiska antisemitismens hjärnsnöken.

Påminner om försvaret för Radio Islam

Svartvik citerade den norske teologen och förre rektorn för Oslos universitet Inge Lønning som i sin rapport från 1994 om den beryktade Rami-Bergman-affären skrev: ”Det farliga med

antisemitismen är inte de bekännande antisemiterna, utan de andras villighet att tillerkänna delar av deras trosbekännelse ett visst mått av rimlighet och berättigande.” Broderskap och även till synes ABF Stockholm har dock genom sitt agerande gått ännu längre, konstaterade Svartvik:

Organisationerna förnekar att Atzmoms antisemitism är just antisemitism. Precis som antisemitismen i Radio Islams tappning för tjugo år sedan inte erkändes för vad den var, utan tvärtom försvarades och fick stöd, så erkänns inte samma slags antisemitism idag när avsändaren heter Atzmon. Hans demoniserande konstruktioner av en essentiell ”judiskhet” sägs på samma sätt som Ahmed Ramis judehat på 1980-talet höra hemma i debatten om Israel och Palestina. Dessutom tycks försvarstalen författas i samma kretsar och av delvis samma personer som då. Den gången fanns det personer inom Broderskap som tog Ahmed Rami och senare även professor Jan Bergman i försvar.

Svartvik avslutade med följande ord:

Svenska kommittén mot antisemitism är övertygad om att den breda majoriteten inom den socialdemokratiska partiledningen inte delar sådana uppfattningar. Tvärtom. Mona Sahlin såg en gång till att Ahmed Rami uteslöts ur det socialdemokratiska partiet. Karl-Petter Thorwaldsson, ABF:s ordförande, är också ordförande i styrelsen för myndigheten Forum för levande historia, som har till uppgift att sprida kunskap om det folkord Atzmon ifrågasätter. Just därför är deras tystnad så allvarlig och illavarslande.

Expo om Broderskaps ”flirt med antisemitismen”

I nummer 2, 2007 kommenterade den antirasistiska tidningen Expo Atzmonaffären. I en ledare undrade Lisa Bjurwald hur det kunde komma sig att ABF, Fib-Kulturfront och Broderskapsrörelsen kunde bjuda in ”den ökände antisemiten Gilad Atzmon” till ett seminarium i Stockholm. Bjurwald skrev:

En snabb internetsökning ger vid handen att jazzmusikern och samhällsdebattören Gilad Atzmon anser att judarna kontrollerar världen och har sig själva att skylla för Förintelsen. Öronbedövande varningsklockor, någon? Tyvärr inte. Kanske krävs det ett väl synligt naziemblem eller en Mein Kampf uppstickandes ur bakfickan för att FiB och Broderskapsrörelsen ska reagera.

”Att låtsas som om kritik av staten Israel inte kan användas som förevändning för antisemitism – och ’sionister’ som kodord för ’judarna’ – är en farlig hållning”, skrev Bjurwald. ”Men FiB och Broderskapsrörelsen

visar inget intresse för att bryta sin flirt med antisemitismen, en flirt som gått helt överstyr hos delar av den svenska vänstern.” Hon ställde sitt hopp till ABF. De borde ”skärpa kontrollen av organisationerna man samarbetar med och föreläsarna de bjuder in.” Bjurwald påminde om att ABF i sitt idéprogram sade sig vilja ”utmana fördomar, diskriminering, okunskap och begränsade perspektiv”. ”Om detta mål inte eftersträvas med större eftertanke riskerar arbetarrörelsens trovärdighet att urholkas”, varnade hon.

Henrik Bachner